

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319201066
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4319201066.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej vo veci starostlivosti o mal. R. V., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: P. S., N. XX.X.XXXX, bytom F. X, C. R., zastúpená.: JUDr. Pavol Koczán, advokát, so sídlom Ľ. Štúra 33, Levice a Q. V., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, C. R., zastúpený: ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r.o., so sídlom Štefánikova trieda 6, Nitra, o zvýšenie výživného a zmenu úpravy styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 17. júna 2020 pod č.k. 6P/50/2019-98, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výživného m e n í tak, že návrh matky z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. R., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 100 eur na sumu 130 eur mesačne, ktorú je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 13.03.2019. Zaostalé výživné za obdobie od 13.03.2019 do 17.06.2020 v sume 468,43 eura je otec povinný uhradiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. dieťaťom

- v nepárnom týždni od štvrtka od 15:00 hod do pondelka nasledujúceho týždňa do 08:00 hod.,
- v párnom týždni od stredy od 15:00 hod. do štvrtka do 19:00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23.12. od 18:00 hod. do 26.12. do 09:00 hod. a od 02.01. od 18:00 hod do 06.01. do 18:00 hod. priamo nasledujúceho roka,
- počas vianočných sviatkov v párnom roku od 26.12. od 09:00 hod. do 01.01. priamo nasledujúceho roka do 18:00 hod.,
- počas letných prázdnin v nepárnom roku od 15.08. od 09:00 hod. do 24.08. do 19:00 hod. a v párnom roku od 15.07. od 09:00 hod. do 24.07. do 19:00 hod.

Rodičia sú navzájom oprávnení a povinní si mal. dieťa odovzdať a prevziať v stanovenom čase v mieste bydliska matky s výnimkou času, kedy sa maloletý nachádza v školskom zariadení, kde si ho otec vyzdvihne alebo odovzdá bez potreby prítomnosti matky. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 4P/61/2016-41 zo dňa 06.10.2016 vo výroku o výživnom a úprave styku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že matka sa návrhom podaným dňa 13.3.2019 domáhala zvýšenia výživného zo strany otca k mal. R. zo sumy 100 eur na sumu 200 eur od 01.09.2018. Dôvodila, že v čase posledného rozhodovania v roku maloletý chodil do škôlky, v súčasnosti je žiakom základnej školy,

navštevuje školskú družinu, krúžok šikovných rúk a anglického jazyka. Pravidelne chodí k logopedičke do D. a k alergológovičke do R..

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že posledná úprava výživného bola rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 4P/61/2016-41 zo dňa 06.10.2016, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu. Maloletého R. zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 100 eur mesačne a bol oprávnený stretávať sa s maloletým každý párny týždeň v pondelok a v stredu od 15.00 h do 19.00 h a od piatku od 15.00 h do nedele do 17.00 h, každý nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 h do 19.00 h, v čase Vianočných sviatkov každý nepárny rok od 23.12. od 09.00 h do 25.12. do 09.00 h a od 28.12. od 09.00 h do 30.12. do 09.00 h, každý párny rok od 25.12. od 09.00 h do 28.12. do 9.00 h a od 30.12. od 09.00 h do 01.01. nasledujúceho roka do 09.00 h.

Maloletý R. v čase uvedenej úpravy navštevoval materskú školu, matka bola nezamestnaná, zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Zároveň pracovala na dohodu s priemerným mesačným zárobkom 90 eur. Otec bol zamestnaný v Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom s priemerným čistým mesačným zárobkom v sume 778 eur. Rodičia inú výživovaciú povinnosť nemali.

V čase podania návrhu bol mal. R. žiakom 1. ročníka ZŠ v C. R. a v súčasnosti je žiakom 2. ročníka. Navštevuje ŠKD a stravuje sa v školskej jedálni. Poplatky v školskom roku 2018/19 predstavovali 10 eur školské poplatky, 7 eur zošity, 10 eur ZRPŠ, 14 eur exkurzia a výlet, 20 eur fotky, 34 eur ročne ŠKD, 1,19 eura za jeden obed. V šk. roku 2019/20 boli uvedené poplatky nasledovné: 10 eur školské poplatky, 10 eur zošity, 10 eur ZRPŠ, 18 eur exkurzia a výlet, 5 eur fotky, 34 eur ročne ŠKD, 2,50 eur za obedy mesačne. Mal. R. je v starostlivosti detskej alergológovičky MUDr. F. S. v R., podľa ktorej liečba je dlhodobá a nákladná, doplatky za lieky sa však každý mesiac menia a je preto ťažké ich vyčísliť. Taktiež je v starostlivosti klinickej logopedičky Mgr. Y. B. v D.. Matka je zamestnaná v spoločnosti C. W. a.s. s výkonom práce v R.. Jej priemerný čistý mesačný príjem za rok 2019 činil 640,91 eura. V roku 2020 v dôsledku pandémie koronavírusu a zatvoreným školám bola s mal. dieťaťom dva mesiace na OČR. Podľa jej vyjadrenia bolo vyplácané v sume 200 eur. Aktuálne v práci robí v akomsi núdzovom režime len tri hodiny počas obeda. S mal. R. m. bývajú v domácnosti starých rodičov. Podľa vyjadrenia im prispieva sumou 100 - 150 eur mesačne. Na cestu do práce vynakladá sumu 70 eur mesačne, na mobilný telefón s internetom 40 eur. Samozrejmými výdavkami sú náklady na stravu, ošatenie, hygienu. Otec ku dňu 30.04.2019 ukončil pracovný pomer v ÚKaSÚP dohodou z dôvodu nevyhovujúcich časových a miestnych podmienok výkonu práce, kedy sa stalo, že z pracovných dôvodov nebol doma aj dva týždne. Od 01.05.2019 nastúpil do pracovného pomeru v spoločnosti SK Z. - G. s.r.o., kde jeho čistý mesačný príjem je v sume 455 eur. Od zamestnávateľa prijíma benefity ako strava v pracovných dňoch zdarma a príspevok na dopravu do práce OMV v rozsahu 50 1 pohonných hmôt mesačne. Žije sám v rodinnom dome, ktorý má v osobnom vlastníctve, kúpený na hypotekárny úver s mesačnou splátkou 173,53 eura.

1.3. Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 3, 5 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 25 ods. 2 Zákona o rodine, § 121 CMP, § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, § 217 ods. 1 prvej vety CSP, § 52 CMP a uviedol, došlo k zmene pomerov na strane maloletého, ktorý v čase posledného rozhodnutia navštevoval MŠ. V súčasnosti a aj v čase podania návrhu, je žiakom ZŠ. S týmto nástupom sú nepochybne spojené zvýšené finančné náklady na školské poplatky, školské pomôcky, ktorými nie je len školská taška (kúpená otcom) a ktorých nákup nie je nevyhnutný len na začiatku školského roka, ale i v jeho priebehu. Z uvedeného je zjavné, že dôvod na zvýšenie výživného je daný. Zmena nastala aj na strane matky, ktorej sa príjem oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu zvýšil. Pokles príjmu v súvislosti s pandemiou koronavírusu a čerpanie OČR je len prechodné. Otec je naďalej zamestnaný i keď u iného zamestnávateľa. Síce došlo k poklesu jeho mzdy, ale s benefitmi, ktoré mu zamestnávateľ zadarmo poskytuje, možno konštatovať, že je prakticky na obdobnej úrovni. Vzhľadom na preukázanú odôvodnenú zmenu pomerov na strane dieťaťa zvýšil výživovaciú povinnosť otca na sumu 130 eur od podania návrhu, kedy bola zmena pomerov preukázaná. Nezvýšil výživné za obdobie pred podaním návrhu, pretože matka nepreukázala a ani neuvádzala žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali takéto zvýšenie. Zaostalé výživné za obdobie od 13.03.2019 do 17.06.2020 predstavujúce sumu 468,43 eura (marec 2019 = 30 eur ako rozdiel medzi pôvodným a zvýšeným : 31 dní = 0,97 eura na deň x 18 dní = 18,43 eura: 15 mesiacov x 30 € = 450 eur). Zaostalé výživné súd umožnil otcovi zaplatiť v predĺženej lehote.

1.4. V ďalšej časti zdôvodnil rozhodnutie o zmene úpravy styku a náhrady trov konania.

2. Otec podal proti rozsudku v časti výživného odvolanie. Odvolanie zdôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), písm. f) a písm. h) CSP namietajúc:

- nesprávnosť procesného postupu súdu dosahujúcu porušenia práva na spravodlivý proces;
- nesprávne skutkové zistenia;
- nesprávne právne posúdenie veci;

a domáhal sa, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom I. výroku tak, že zamietne návrh matky na zvýšenie výživného a výslovne len pre prípad, že by odvolací súd potvrdil zvýšenie výživného na sumu 130 eur mesačne alebo by zmenou rozsudku zvýšil výživné na sumu nižšiu než 130 eur mesačne, navrhol v napadnutom II. výroku povoliť splátky zameškaného výživného po 40 eur mesačne spolu s bežným výživným. Nesprávnosť skutkových zistení videl v záveroch súdu, ktoré nedostatočným spôsobom vyhodnotil v tvrdeniach matky o zvýšených výdavkoch na maloletého, o jej údajných výdavkoch na bývanie; výrazne zlepšenej zárobkovej situácie u matky oproti času poslednej úpravy výživného (10/2016) a v podstate nezmenenú jeho zárobkovú situáciu. Nesprávnosť právneho posúdenia videl najmä v neprímerane prísnej aplikácii ustanovenia Zákona o rodine vo vzťahu k jeho povinnosti jednorazovo zaplatiť zameškané výživné. Uviedol, že súd prvej inštancie výrazne generalizoval myšlienku, že nástup maloletého dieťaťa do základnej školy automaticky zakladá dôvod na zvýšenie výživného. Takýto záver obstojí len vtedy, ak vyplýva z konkrétnych okolností prípadu a ak tieto okolnosti sú bezpečným a vierohodným spôsobom dôkazne osvedčené. Z hľadiska organizačných záležitostí a s tým spojených výdavkov sa nástupom maloletého do základnej školy v jeho živote nič zásadné nezmenilo. Maloletý naďalej býva v totožnej obci, preto nemá žiadne výdavky na cestovanie. Nie je nijako objasnené matkino tvrdenie v návrhu, aké časopisy je nutné maloletému kupovať do školy a aké sú náklady na kľúče od skrinky. Náklady na triedny fond sa pohybujú rádovo v jednotkách eur ročne. V totožných rádoých sumách sú aj cestovné náklady na dochádzku maloletého do alergologickej ambulancie a logopedickej ambulancie. Matkino tvrdenie o jej mesačných výdavkoch v sume 130 eur, ktorou údajne prispieva rodičom na bývanie a stravu, ostalo v rovine ničím nepreukázaného tvrdenia. Napriek tomu súd postupoval spôsobom, akoby toto tvrdenie mal dôkazne preukázané. Súd evidentne vychádzal iba zo subjektívnej domnienky, keď hypoteticky prepočítal výdavky trojčlennej domácnosti. Bez akejkoľvek dôkaznej aktivity ostali matkine tvrdenia o jej výdavkoch na cestovanie do práce (70 eur mesačne) a na mobilný telefón s internetom (40 eur mesačne). Napriek tomu súd tieto údajné matkine výdavky citoval v bode 5. rozsudku a zjavne z nich vychádzal. Túto skutočnosť namietame ako porušenie otcovho práva na spravodlivý proces, lebo matke stačili tvrdenia a súd ich zobral za preukázané, kým otec riadne preukázal svoje výdavkové položky, ktoré súvisia predovšetkým s bývaním (hypotéka, poistenie domu). Matkine výdavkové položky sú fiktívne a v skutočnosti má len minimum vlastných výdavkov. Súd nedostatočne zobral do úvahy, že zarába v čistom sumu 640 eur, čo je výrazne viac oproti poslednej úprave výživného. Má takmer všetok zárobok pre vlastnú potrebu. Po zohľadnení súdu priznaných nepeňažných benefitov, ktoré on dostáva od zamestnávateľa popri mzde, možno konštatovať, že čisté mesačné zárobky oboch rodičov sú približne na totožnej úrovni. Takýto stav nemôže viesť k úvahe o potrebe zvýšiť doterajšie výživné, ktoré hodnotíme ako spravodlivé a v plnom rozsahu pokrývajúce všetky potreby maloletého. V závere dodal, že by odvolací súd videl dôvod na zvýšenie výživného zo sumy 130 eur namietajúcej neprímeranosť jednorazovej splátky zameškaného výživného. Otec doplnil dôvody odvolania a žiadal zohľadniť rozšírenú úpravu styku s maloletým, čo má vplyv na výšku výživného.

3. Matka sa k odvolaniu nevyjadrila.

4. Rozsudok navrhol v napadnutej časti potvrdiť.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkmi konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolaní (§ 66 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie otca bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP), s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k názoru, že odvolanie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, ale vyvodil z neho nesprávny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil a návrh na zvýšenie výživného zamietol.

6. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2015.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o rodine vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Zmena pomerov však musí byť takej povahy, aby zakladala reálny dôvod na zmenu dohody či súdneho rozhodnutia. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že k zmene pomerov došlo, potom je namieste, aby sa prehodnotili hľadiská, na základe ktorých došlo k stanoveniu výživného. Za zmenu pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia pritom treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane detí alebo rodičov. Pri rozhodovaní o zmene výživného súd musí komplexne posúdiť všetky okolnosti, ktoré majú na výšku výživného vplyv. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za významné poznamenať, že pri rozhodovaní o návrhu, či už o zvýšenie alebo zníženie vyživovacej povinnosti, je potrebné posudzovať, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pri určovaní výživného súd berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov.

7. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na zmene pomerov hlavne na strane maloletého dieťaťa spočívajúce v nástupe na základnú školu. Zároveň uviedol, že zmena pomerov nastala aj na strane matky, ale ju žiadnym spôsobom nevyhodnotil. U otca konštatoval jeho príjem podľa predložených mzdových listov za tri mesiace (5,6,7/2019), hoci vo veci rozhodoval 17.06.2020. Otec podal odvolanie len v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti. Rozsudok v časti zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom nadobudol právoplatnosť, ktorú súd prvej inštancie nevyznačil na rozhodnutí a spis bez toho predložil na odvolacie konanie o odvolaní otca. Za danej situácie právoplatnosti rozsudku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, pretože pre zvýšenie výživného neboli splnené podmienky a na ne neprihliadal ani súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie týkajúcom sa zmeny pomerov na strane dieťaťa a rodičov. Opomenul vyhodnotiť zmenu pomerov na strane matky, ktorá v čase poslednej úpravy výživného bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce od 02.09.2015. Pracovala na dohodu o vykonaní práce s príjmom 8-90 eur. V súčasnej dobe má príjem 640,91 eura. Z toho vyplýva, že matka je oproti poslednej úprave výživného schopná podieľať sa vo vyššej miere na výžive dieťaťa. Súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Z tejto zmeny vyplýva, že otec má dieťa v nepárny týždeň od štvrtka od 15.00 hodiny do pondelka do 8.00 hodiny, párny týždeň od stredy od 15.00 hodiny do štvrtka do 19.00 hodiny. To znamená, že zo 14 dní má dieťa vo svojej starostlivosti 6 dní a matka 8 dní. Počas úpravy styku musí dieťaťu zabezpečovať rovnako ako matka ubytovanie, stravovanie a všetky jeho životné náklady. Za tejto situácie odvolací súd nevidel žiaden dôvod pre zvýšenie výživného. Otec platí na výživu 100 eur. Preto rozsudok v napadnutej časti zmenil a návrh na zvýšenie výživného zamietol.

8. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. I CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa § 57 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh. Ani jeden z účastníkov do rozhodnutia súdu návrh na náhradu trov konania nepodal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).